

HOLLAI KERESZTÉLY

AZ ÚGY NEVEZETT SZENTSÉGEK

1.

A KERESZTELÉS

Természetesen az „eredeti-bűn” eltörlése mondva csináltak; semmi értelme, a fogalom teljesen biblia-ellenes szülemény.

A zsidóknál a körülmetélés a fiú bevétele a vallási kötelékbe, Isten áldásával megerősítve (az előírt áldozatokkal).

A keresztelés tulajdonképpen ennek a pótlása.

Mi is volna az értelme, funkciója egy felvilágosult keresztény életében?

Hálát adni a Mennyei Atyáknak az újszülött megérkezéséért, együtt örülni a szülőkkel.

Kik örülnek együtt?

Rokonok, barátok, akik körülveszik az újszülöttet, de még inkább az újszülött édesanyját, szüleit. (persze az örömet finomítani kell, ha nyilvánvalóan nem egészséges a kicsi!)

Ha az édesanya elsőszülöttje az, akinek örülünk, mennyi segítségre szorul. Mennyi ijedtség, izgalom kíséri az első napokat. Nem issza éjjel azt az üdítő teacskát – persze mert elfelejtette kilyukasztani azt a cumit. Idegenkedik a kis kanáltól – túl hidegen vagy melegen nyomtam a kis szájába. És így tovább sok-sok apróság, amiben szép szóval, tanáccsal segíthetnek a kezdőknek.

Ha már a negyedik gyermek érkezett meg, akkor a feltornyosuló gondokban segíthet nagyon a közösség.

Tehát közösség nélkül értelmetlen szertartás lenne a „befogadás”.

Igen: lehetne valami énekléssel, ünnepélyességgel kiemelni ezt a napot a hétköznapiakból.

Ennek csak akkor van értelme, ha folytatása is következik, például egy év múlva, legalább néhányan megünnepeelve az anya születés-napját. Mit csinál a kis egyéves?

A pelenka után jönnek az újabb leckék, s segítségre, tanácsra mindig lesz szükség; még akkor is, ha látszólag már végképpen a saját lábára állt az egykori újszülött.

Tehát ennek a „szentségnek” akkor van értelme, ha ez az új család köré fonódó melegebb fészket is jelent. Egyszóval: közösséget is létrehoz, akik egymás kezét fogva, mint valami körtáncban, valami magasabb eszméiségben ötvöződnek, magasabb szinten kezdenek élni!

A formalitás, hogy a szokás kedvéért valami vicceskével megnedvesítsék a kicsike kobakját, esetleg csak annyit jelent, hogy a nagymama békésebben fogja látni a világot, megnyugszik, hogy az unokája meg van kereszelve, s a plébános úr is eggyel szaporíthatja a megkereszteltek lajstromát.

Hogyan tud utána járni, érdeklődni, hogy mi lett a kétezredik csöppéssel? Egyszerre is több ezren tartoznak a templomához!

A liberális, felvilágosulás útját választó kereszténység előtt rengeteg kérdés áll, állna, ha nem látnánk be,

hogy tulajdonképpen nagyon egyszerű, természetes mozzanatokról van szó, mint amilyen egyszerű a filozófiák, teológiák, vallások istene helyett, a Mi Mennyei Atyánkhoz való lehető legmelegebb odabújás!

Olyan Istenhez, aki gazdagabb minden formánál, tehát minden formában fel tud ismerni bennünket; bár az elavult formákat nem tartja szerencsésnek, mert többnyire másfelé visznek, vakvágányra, mint a rosszul kezelt váltó a vonatot.

BARCZA BARNA

AZ EMBERHALÁSZ ÖNVIZSGÁLATA

(4)

A FÉLREISMERT ISTEN - A FÉLREISMERT JÉZUS

A kísértetnek nézett Jézus

„Amikor a tanítványok meglátták a tengeren jární, megrettentek, azt mondták, hogy kísértet, és ijedtükben felkiáltottak.” (Mt 14,26)

A valóságos Jézust azért, mert különleges körülmények között volt, mert nehéz volt Őt felismerni, és mert a tanítványok fejében is egy sereg helytelen képzet támadt - kísértetnek nézték. Jézus is, Isten is félreismerhető.

1. A félreismert Isten

Nem csak az egyes ember, de a történelmi ember is csak fokozatosan ismeri meg az Istent. A korábbi homályos közelítések egyre határozottabb körvonalat nyernek.

Minél homályosabb, minél elmosódottabb a kép, annál könnyebb belevetíteni saját helytelen elképzeléseinket. Így nem csoda, ha se vége, se hossza az eltorzított, vagy egyszerűen csak félreismert Isten-arcoknak. Inkább csak mutatóban lássunk néhányat akár a Jézus előtti, akár a Jézus utáni idők-ből.

1. A haragvó, bosszúálló Isten. Az Ószövetségben is fellelhető, de tipikusan pogány isten-arc. Az emberek helytelen cselekedetei kihozzák sodrából (micsoda antropomorfia!), és csak akkor nyeri vissza nyugalalmát, ha bosszút áll az őt sértő cselekedetekért.
2. A hadak Istene. Mint népe hadseregének legfőbb protektora, az ellenfél megsemmisítését mozditja elő. A hadi sikerek fokozzák dicsőségét, s a vereség kétségessé teszi létét, gyalázásra ad okot. Legalábbis népe így gondolja. Hacsak istene nagyságának megmentéséért vereség esetén nem kezdi hibáztatni saját magát. Ez az Isten parancsot ad például a legyőzött ellenség minden férfi tagjának legyilkolására azon megokolással, hogy az előmozditja a vallási élet kevertlenségét, tisztaságát.

3. A lekenyerezhető, megvesztegethető Isten. Túl az emberek mindig meglévő engesztelési igényén, a bemutatott áldozat szolgálhat arra, hogy a bemutató az Isten kegyét megnyerje, illetve maga felé fordítsa. Nagyobb kérés teljesítése reményében több anyagi, illetve állatáldozatot kell hozni, vagy egyéb vallási obszervanciát teljesíteni.
4. A féltékeny Isten. Ha valaki más Istent imád, akkor ez a képzelet-szülte kísértet-isten féltékeny. Mintha bizony nagysága azon múlna, hogy minél többen őt ismerjék el uruknak. A más istent imádókat - láttuk az imént - akár el is pusztítja.
5. A teljes értékű elégtételt váró Isten. Ez az Isten megsérthető. Meg is sértődik, meg is haragszik. Sőt az ember csak arra elég, hogy megsértse őt, de arra már nem elég nagy, hogy kiengesztelje. Az engesztelést nyújtónak vele egyenrangúnak kell lennie. Ezért küldi Fiát a földre, ezért küldi a keresztre. Csak a Fia kereszthalála nyugtatja meg ezt a nagyon érték-hierarchikusan gondolkodó Istent.
6. Imánk hatására a világ sodrába belenyúló Isten. Amíg az Ő akaratának teljesítéséről van szó, addig nincs is baj az imával. De mi hamar leszálunk az anyagi-biológiai kérések szintjére, és ezek nyújtását is tőle várjuk. Méghozzá imánk hatásaként. S mivel egyéb módon már nem tudtuk megszerezni, ezért nyilván csoda útján.
7. Isten a változatlan Abszolútum. Ebben a változatlanságban főleg igazságosságát emelik ki, amely miatt félni és rettegnie kell annak, aki bűnös életével kihívta maga ellen ezt az isteni igazságosságot. Ha irgalmas is - mondják - igazságossága nem hagyhat büntetlenül bűnöket.
8. Az időtlensége miatt együttérzésre képtelen Isten. Ha az időtlenség csupán fosztóképzős alak, akkor ez képtelenné teszi az Istent arra, hogy teremtményeinek sorsa aggodalommal töltse el Őt. Képtelen együtt örülni, vagy részvétellel nézni valakinek a szenvedését, nyomorát. De akkor annyit sem tud nyújtani, mint egy jó ember.

2. A félreismert Jézus

Jézusnál összetettebb és éppen emiatt félreérthetőbb embert nem hordozott hátán a föld. Nem is csak az ellentétek, hanem az ellentétek végpontjai hajolnak össze benne harmóniává. Isten és ember, időtlen és időbeli, mindent-tudó és korlátok között fejlődő, - ezek adják az ellentétek egyik csoportját. Szelíd és haragvó, vigasztaló és jaj-t kiáltó, egyetemes és személyhez szóló, fennkölt és közvetlen... - adják a másik csoportot. Az egyik az Isten-ember egységéből, a másik az ellentétes tulajdonságok egységéből származik.

Elég, ha a kutató szem elfáradván csupán az egyik oldalt veszi észre, máris előáll a félreismert Jézus.

Ha ehhez még hozzávesszük, hogy saját tisztulatlanságunkat és tudatlanságunkat is belevetítjük, akkor a félreismerési lehetőségek egész arzenálja adódik. Itt is említsünk meg mutatóba néhányat. Talán a sok kísértettől megijedünk annyira, hogy szívós kitartással hozzálátunk az igazi Jézus felfedezéséhez.

1. A jámbor Jézus vagy más néven „Jézuska”. Sajnos, a kicsinyítő képző sokaknál nemcsak a gyermek Jézusra vonatkozik. Nemcsak a gyermek Jézus lesz túl jámbor, a légynek sem ártó, és egy életrevaló gyerek számára egyáltalán nem kívánatos eszmény, hanem a felnőtt Jézust is betoljuk ezzel az elnevezéssel egy olyan kísértet kategóriába, ahol a „tedd ide - tedd oda”, „nyámnyám” emberek tartózkodnak, mint az ember-volt karikatúráinak vallásos kiadásai.
2. A mindent tudó Isten Fia. Ez a Jézus már nem is ember. Mindent isteni hatalommal intéz, mindent lát és ért. Ahogy a doketista eretnekek mondják: csak látszat testtel rendelkezett, hogy annak segítségével közölhessen velünk dolgokat.
3. A csodatevő Jézus. Aki ördögöt űz, halottat támaszt, bénával ágyat cipeltet - úgyszólván már varázsló. Mi sem természetesebb, mondják, mint a közénk jött Istennek tenni számlálatlanul a csodákat. Hitele is csak ezért van. Az élete úgyszólván mellékes.
4. Jézus a félisten: az emberfölötti Jézus. Könnyű volt neki, - halljuk sokfelől - Ő Isten volt. Tehát játszva kivéd kísértést, elvisel szenvedést, megold fogas kérdést, kikerül csapdát. Csakhogy mi nem vagyunk ilyenek, tehát mi nem követhetjük. Legalábbis ezekben. De ha jól megnézzük, úgyszólván semmiben.
5. A saját korába ágyazott Jézus. Egy Messiást váró nép Krisztusa Ő. Jól fölhalálta magát abban a túlfűtött vallási légkörben. Remekül játszott a kor társadalmi-gazdasági-politikai erőviszonyai között, de hát mégiscsak a zsidó partikularizmus foglya. Csak követői tágították ki személyét emberiség méretűvé. Nem sokat tud mondani a mai embernek. Ha mégis, azt nagyon át kell tenni a mi viszonyaink közé.
6. A mágikus Jézus. Nagy ismerője volt a lélek titkos erőinek. Talán hindu fakír, jógi és mágus keveréke. Tudott hipnotizálni, szuggerálni. Ismerte a pszichoszomatikus hatásokat, azért gyógyított meg annyi pszichés eredetű beteget. A tömegpszichózishoz is értett. Olyan eleven erővel vetített képeket az emberek elé, hogy valóságosnak látták.
7. A kísértés és a bűnveszély felett álló Jézus. Isten létére nem követhetett el bűnt, tehát valóságos kísértése sem lehetett, olyan tudniillik, amely komoly és közeli bűnveszélyt jelent. A gonosz